

Univerzitet „UKSHIN HOTI“ PRIZREN

Fakultet kompjuterskih nauka

Nastava na bosanskom jeziku

NASTAVNI PLAN - PROGRAM – SYLLABUS										
Nivo studija		Bachelor	Departament		Akademска god.	2018/2019				
PREDMET		OPERATIVNI SISTEMI								
<i>Godina</i>	II	<i>Status predmeta</i>	izborni	<i>Kod</i>	<i>ECTS kred.</i>	6				
<i>Semestar</i>	III									
<i>Nastavne nedjelje</i>	15	<i>Nastavni časovi</i>			Predavanja	Vježbe				
					2	2				
<i>Metodologija nastave</i>	Predavanja, računske vježbe i laboratorijske vježbe, online materijali. Učenje i samostalna izrada praktičnih zadataka. Konsultacije.									
<i>Konsultacije</i>	Jedan sat prije i jedan sat poslije predavanja, kao i putem emaila									
<i>Predavač</i>	doc.dr. Selver H. Pepić		e-mail	selverp@gmail.com						
			tel.	+38162270037						
<i>Asistent</i>	Haris Bibuljica		e-mail	bibuljica@live.com						
			tel.							

Cilj studija i sadržaj predmeta	Dobit studenta
Ovladavanje osnovama operativnih sistema, shell-a i administracijom Windows i Linux desktop OS-a, kao i mobilnih OS. Upoznavanje sa osnovnim konceptima operativnih sistema kao što su: upravljanje procesima, upravljanje memorijom, upravljanje fajlovima i upravljanje input/output sistemom. Usvjemanje znanja iz poznавanja serverskih platformi. Upoznavanje sa njihovim historijskim i trenutnim razvojem, zatim okruženjem, konfiguracijom i podešavanjem, naprednim administriranjem i puštanjem u rad osnovnih servisa.	Nakon što student položi ovaj ispit stičeće će sledeće sposobnosti: dizajniranja, implementacije i korištenja distribuiranih IS i neophodnih komunikacijskih resursa za funkcioniranje sistema; dizajniranja i izvođenja eksperimentata, organizacije podataka, analize i interpretacije; IS - upravljanja, komponentama sistema i procesima uz sposobnost obezbjeđenja podataka potrebnih za sistem odlučivanja, praćenje i ocjenu uspješnosti rada sistema; razumijevanje i primjena profesionalne, etičke i socijalne odgovornosti; spremnost i funkcioniranje u multidisciplinarnom timu usmjeren zajedničkom cilju

Metodologija za realizaciju nastavnih tema:																								
Prezentacija u Power Point-u. Ponavljanje prethodne teme, analize, istraživanja i timski rad. Studija slučaja ili zadatak vezani za temu predavanja.																								
Uslovi za realizaciju nastavne teme:																								
Sala opremljena računarom i projektorom.																								
Način vrednovanja studenata (u %) :																								
<table border="1"><tr><td>- Redovnost na predavanjima 0-5%</td><td>Vrednovanje u %</td><td>Konačna ocjena</td></tr><tr><td>- Aktivnost 0-5%</td><td>91-100</td><td>10 (deset)</td></tr><tr><td>- Seminarski rad 0-10%</td><td>81-90</td><td>9 (devet)</td></tr><tr><td>- Test I 0-10 %</td><td>71-80</td><td>8 (osam)</td></tr><tr><td>- Test II 0-10%</td><td>61-70</td><td>7 (sedam)</td></tr><tr><td>- Završni ispit 0- 50%</td><td>51-60</td><td>6 (šest)</td></tr><tr><td>- Učestvovanje u vježbama 0 - 5%</td><td>0-50</td><td>5 (pet)</td></tr><tr><td>- Grupni rad na zadacima i slučajevima studija 0- 5%</td><td></td><td></td></tr></table>	- Redovnost na predavanjima 0-5%	Vrednovanje u %	Konačna ocjena	- Aktivnost 0-5%	91-100	10 (deset)	- Seminarski rad 0-10%	81-90	9 (devet)	- Test I 0-10 %	71-80	8 (osam)	- Test II 0-10%	61-70	7 (sedam)	- Završni ispit 0- 50%	51-60	6 (šest)	- Učestvovanje u vježbama 0 - 5%	0-50	5 (pet)	- Grupni rad na zadacima i slučajevima studija 0- 5%		
- Redovnost na predavanjima 0-5%	Vrednovanje u %	Konačna ocjena																						
- Aktivnost 0-5%	91-100	10 (deset)																						
- Seminarski rad 0-10%	81-90	9 (devet)																						
- Test I 0-10 %	71-80	8 (osam)																						
- Test II 0-10%	61-70	7 (sedam)																						
- Završni ispit 0- 50%	51-60	6 (šest)																						
- Učestvovanje u vježbama 0 - 5%	0-50	5 (pet)																						
- Grupni rad na zadacima i slučajevima studija 0- 5%																								
Obaveza studenata:																								
<table border="1"><tr><td>Predavanja</td><td>Vježbe</td></tr></table>	Predavanja	Vježbe																						
Predavanja	Vježbe																							

- Redovnost na predavanjima - Aktivno učestvovanje u diskusijama tokom predavanja - Seminarski rad - Polaganje testova - Završni ispit	- Aktivno učestvovanje u rešavanju problema na vežbama - Rešavanje domaćih zadataka - Realizacija projekata		
Aktivnost	Časovi	Dana/Nedelja	Ukupno
Predavanja	2	15	30
Vježbe	2	15	30
Praktičan rad	2	15	30
Kontakti sa predavačima/konsultacije	1	15	15
Vježbe na terenu	-	-	-
Kolokviumi, seminari	2	2	4
Domaći zadaci	2	10	20
Samostalni rad	2	15	30
Završne pripreme za ispit	1	10	10
Protekli period , uspjeh (testovi, kviz, finalni ispit, itd.)	0.5	12	6
Projekti, prezentacije, itd.	0.5	10	5
Napomena: 1 ECTS kred. = 30 čas. angažovanja, n pr. ako predm. ima 5 ECTS kred. student treba biti angažovan tokom semestra 150 čas.		Total:	180

Nedj	Predavanja		Vježbe	
	Tema	Čas.	Tema	Čas.
1.	Tema : ISTORIJSKI RAZVOJ OS Uvod – historijski razvoj OS. Mjesto i uloga OS u IS i savremenom poslovanju. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema : WINDOWS KLIJENT Uvod u poslovno okruženje Windows klijent OS-a. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2
2.	Tema: PRIKAZ RAČUNARSKOG HARDVERA Kratak prikaz računarskog hardvera. Sistemski softver. OS – podjela. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: WINDOWS HIPER-V Upravljanje WIndows Hyper-V klijentom. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2
3.	Tema: ARHITEKTURA RAČUNARA Osnovni koncepti OS-a. Arhitektura OS-a. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: KONFIGURISANJE WINDOWSA Instaliranje i konfiguriranje Window klijent OS-a. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2
4.	Tema: UNIX OS UNIX historija i arhitektura. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: ALATI ZA KONFIGURACIJU Alati za konfiguraciju i upravljanje Windows klijent OS-om. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2
5.	Tema: PROCESI - NITI Upravljanje, raspoređivanje i sinhronizacija procesa. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: WINDOWS SERVER Instalacija i konfiguracija Windows Server OS-a. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2
6.	Tema: MEMORIJA Upravljanje memorijom. Straničenje, straničenje na zahtjev, segmentacija, virtualna memorija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: TCP/IP PROTOKOL TCP/IP protokol u Windows Server OS-u. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2
7.	Tema: DATOTEKE Upravljanje podacima. Datoteke. Sistemi za upravljane datotekama. Struktura UNIX fajl sistema. NTFS. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating	2	Tema: DOMENI Uvod u Aktivni direktorijum domenski servis..Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2

	Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.		
8.	Tema: IO SISTEMI Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: OBJEKTI AKTIVNOG DIREKTORIJUMA Upravljanje objektima aktivnog direktorija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
9.	Tema: RAID TEHNOLOGIJE Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: LINUX Uvod: UNIX/Linux. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
10.	Tema: SIGURNOST OS Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: FreeBSD Instalacija i pokretanje PC-BSD i FreeBSD OS-a. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
11.	Tema: KORISNIČKI INTERFEJS Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: UNIX UNIX/Linux osnove. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
12.	Tema: SERVISI OS Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: KONFIGURACIJA UNIXA Konfiguracija i podešavanje. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
13.	Tema: OS ZA MOBILNE UREĐAJE Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: APLIKACIJE Instaliranje aplikacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
14.	Tema: VIRTUALIZACIJA Direktorijski servisi. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: KORISNICI Korisnici i upravljanje korisnicima. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.
15.	Tema: DIREKTORIJSKI SERVISI Virtualizacija. Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.	2	Tema: MREŽNI SERVISI Mrežni servisi (Apache, MySQL, BIND, DHCP). Literatura: Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.

LITERATURA:

Osnovna literatura :

1. S. Pepić, *Slajdovi sa predavanja* (nerecenzionirani materijal), Univerzitet u Prizrenu. Prizren, 2018
2. Tanenbaum A. S., Modern Operating Systems, Pearson Education; treće izdanje, 2014.

Dodatna literatura :

1. Silberschatz A., Galvin P. B., Gagne G, OS Concepts Essentials, drugo izdanje, Wiley & Sons, 2014.
2. W. Stallings. Operating Systems: Internals and Design Principles, Pearson Education; sedmo izdanje, 2014.
3. Stallings W., OS: Principi unutrašnje organizacije i dizajna (prevod), Mikro Knjiga, 2005.
4. N. Mehić. OS, Univerzitet Sigindunum, 2016. (u pripremi)
5. Popović R., Branović I., Šarac M., OS, Univerzitet Singidunum
6. Sobell M. G., A Practical Guide to Ubuntu Linux, Prentice Hall, 2014.
7. Ostala dostupna literatura: materijali na internetu i knjige koje se odnose na gradivo obrađeno na ovom kursu.

NAPOMENA:

Za svaki nastavni temu, studenti će biti opremljeni potrebnim materijalima na bosanskom jeziku. Na kraju svake lekcije, određene skupine studenata će se baviti s dodjelom ili slučaja studija na temu predavanja. Ostvarene rezultate zadatka studentske grupe će preko svog predstavnika predstaviti i analizirati času vježbi.

Napomena za studente:

Prije svega, studenti trebaju biti svjesni i poštivati pravila ustanova i škola; Takođe trebaju pratiti raspored predavanja i vježbi. Raditi seminarske radove i biti pažljiv na nastavi. Za vreme ispita studenti moraju imati isprave u vidu indeksa i lične karte. Tijekom izrade seminarских radova, student mora pridržavati smjernica datih od strane. Testovi i ispiti ocjenjuju se pojedinačno za svakog studenta, grupni rad nije moguć. Dakle, studenti bi se trebali usredotočiti samo na sticanju znanja. Kršenjem ovih etičkih načela (pravila) student će biti kažnjen.